

عنوان مقاله:

بررسی غالبیت و فراوانی جمعیت گونه های پیله خوار نخود در مزارع نخود غرب کشور با استفاده از تله های فرومونی

محل انتشار:

مجله حبوبات، دوره 1، شماره 1 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

عباس خانیزاد - عضو هیات علمی بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی کردستان

فاطمه شفقی - محقق موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

علیرضا خلیل آریا - عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان غربی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، ارومیه، ایران

محمد تقی توحیدی - محقق مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی کرمانشاه، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرمانشاه، ایران

روشنک قربانی - محقق مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، خرم آباد، ایران

سیده فاطمه صادری - کارشناس مسئول فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی

خلاصه مقاله:

چکیده: کرم پیله خوار نخود به عنوان یکی از آفات مهم و کلیدی نخود همه ساله خساراتی را باعث می شوند که میزان آن در مناطق مختلف متفاوت می باشد در ایران ۹۶٪ مناطق زیر کشت حبوبات، مورد هجوم این آفت قرار دارند. تا کنون چندین گونه از این حشره در نقاط مختلف دنیا از روی نخود گزارش شده اند که دو گونه *Helicoverpa armigera* Hubner و *Heliothis virescens* Hufnagel از اهمیت بیشتری برخوردارند. این دو گونه روی دامنه وسیعی از گیاهان زراعی و وحشی فعالیت می کنند و بیشترین خسارت را به نخودکارهای ایران وارد می سازند. به منظور پایش و بررسی نوسانات سالانه جمعیت گونه های کرم پیله خوار نخود چهار استان با موقعیت جغرافیایی متفاوت شامل آذربایجان غربی (ارتفاع زیر ۱۳۵۰ متر) کرمانشاه (بین ۱۳۵۰ تا ۱۴۰۰ متر) لرستان (بین ۱۵۰۰ تا ۱۷۰۰ متر) و کردستان (بین ۱۷۰۰ تا ۲۰۰۰ متر) مورد بررسی قرار گرفتند. در هر استان ۲ مزرعه یک هکتاری (۱۰۰ متر در ۱۰۰ متر) انتخاب شده و در هر مزرعه ۳ تله قیفی در قطر اصلی با فواصل ۳۰ متر از یکدیگر قرار داده شدند. در هر تله به طور تصادفی یکی از فرمونهای جنسی گونه های *Heliothis virescens*، *Helicoverpa armigera* و *Heliothis peltigera* (Schiff) قرار داده شد. حشرات شکار شده توسط تله های فرومونی هر هفته یکبار جمع آوری، شمارش و بر حسب تله ای که توسط آن شکار شده بود جداسازی و برای شناسایی و تعیین گونه به بخش رده بندی موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، ارسال شدند. نتایج سال اول پروژه نشان داد که در هر ۴ استان، پرواز این آفت از اواخر خرداد شروع شده و تا تیر ماه ادامه می یابد و اوج پرواز در خردادماه قابل مشاهده می باشد. داده های بررسی حاضر نشان داد که گونه *Helicoverpa armigera* گونه غالب پیله خوار در استان های مورد بررسی به غیر از آذربایجان غربی می باشد.

کلمات کلیدی:

کرم پیله خوار نخود، نوسانات جمعیت، تله فرومونی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

